

พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ จังหวัดชัยนาท

จิตตานันท์ สิทธิสาร¹ อำนาจ สวัสดิ์นะที่² และเพลินพิศ ยะสินธุ์³

¹สาขาวิชาการประกันภัยและการบริหารความเสี่ยง คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม

²สาขาวิชาเมล็ดพืชและอัสปอร์ต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม

³สาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของประชาชนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ระหว่างผู้เลือกบริโภคผักทั่วไป และผู้เลือกบริโภคผักปลอดภัย และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถาม การวิจัยใช้วิธีการสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเข็ญ จาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 385 คน ได้มาจากการแทนค่าสูตรของทาร์เยยามาเน โดยการใช้การสุ่มอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านของตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท หลังจากนั้น จึงเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ในด้านพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชนตำบลบ้านเข็ญ พบว่า คุณลักษณะที่ผู้บริโภคใช้ในการเลือกซื้อผัก คือ ความสะอาด มีการล้างผักก่อนบริโภคด้วยน้ำสะอาดเป็นส่วนใหญ่ และผักปลอดภัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามในตำบลบ้านเข็ญเลือกซื้อเป็นประจำ 5 อันดับแรก คือ แตงกวา พริก ถั้วฝักยาว มะเขือ และคะน้า ตามลำดับ 2) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภคผักทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัย พบว่า ผู้บริโภคทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเพียงด้านเดียว คือ ด้านผักปลอดภัย ปราศจากการปรับปรุงและตัดต่อพันธุกรรม ที่ผู้บริโภคทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และ 3) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับผักปลอดภัยที่เลือกซื้อเป็นประจำ ($\chi^2 = 21.685, p = .041$) และเหตุผลในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 26.881, p = .003$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผักปลอดภัย ผักทั่วไป พฤติกรรมการบริโภค

รับบทความ: 5 สิงหาคม 2565

แก้ไขเสร็จ: 16 มิถุนายน 2566

ตอบรับบทความ: 10 กรกฎาคม 2566

Consumer's Hygiene Vegetable Consumption Behavior in Ban Chien Subdistrict of Chainat Province

Chittanun Sitthisan¹ Amnat Sawatnatee² and Plernpit Yasin³

¹Insurance and Risk Management, Faculty of Science, Chandrakasem Rajabhat University

²Multimedia and E-sport, Faculty of Science, Chandrakasem Rajabhat University

³Education Program in Chemistry, Faculty of Science, Chandrakasem Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the consumer's hygiene vegetable consumption behaviors in Ban Chien Subdistrict, Han ka District, Chainat Province 2) compare the opinions of general vegetable consumers and hygiene vegetable consumers in Ban Chien Subdistrict, Han ka District, Chainat Province, and 3) examine the relationship between socio-demographic factors and factors considered when buying hygiene vegetables in the context of consumer's hygiene vegetable consumption behaviors in Ban Chien Subdistrict, Han ka District, Chainat Province. A questionnaire was used as a research instrument to gather data from a sample group of 385 individuals residing in 12 villages of Ban Chien Subdistrict. Stratified sampling was employed, with the sampling proportion determined by the population size of each village according to Taro Yamane's formula. Random selection was conducted using accidental sampling.

The results revealed that 1) firstly, when considering consumers' hygiene vegetable consumption behaviors, it was found that the major characteristic prioritized by consumers when buying vegetables was cleanliness. Vegetables were mostly washed before consumption with clean water. Cleanliness was identified as the determinant in purchasing such vegetables. The top 5 hygiene vegetables commonly bought in Ban Chien were cucumber, chili, yard-long beans, eggplant, and kale, respectively. 2) It was found that, opinions of general vegetable consumers and hygiene vegetable consumers were significantly different at a significance level of .05 in all aspects except for safety without any modification and genetic modification. And 3) Concerning the relationship between socio-demographic factors and factors to consider when buying hygiene vegetables in the context of consumer's hygiene vegetable consumption behavior in Ban Chien Subdistrict, Han ka District, Chainat Province, the study revealed a significant relationship between psychological factors and consumers' hygiene vegetable consumption behavior. This relationship could be observed in terms of hygiene vegetables regularly purchased ($\chi^2 = 21.685, p = .041$) and reasons for buying hygiene vegetables ($\chi^2 = 26.881, p = .003$) at a statistical significance level of .05.

Keywords: Hygiene Vegetable, General Vegetable, Consumption Behaviors

Received: 5 August 2022

Revised: 16 June 2023

Accepted: 10 July 2023

บทนำ

ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอกันตัง จังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน จำนวน 3,481 หลังคาเรือน มีประชากรรวม 8,748 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านเข็ญ, 2564) โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบ มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน รวมทั้งมีระบบชลประทานที่ดี (ร้อยละ 43.67 ของพื้นที่ทั้งหมด) ทำให้พื้นที่ตำบลบ้านเข็ญมีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพหลัก คือ ทำนา (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2562) แต่พบว่าการทำนายังมีความเสี่ยงสูงจากความไม่แน่นอนของภัยธรรมชาติ นอกจากนี้เกษตรกรยังมีปัญหาการไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง โดยค่าเช่าที่นาส่วนใหญ่จะจ่ายเป็นผลผลิตที่ได้หรือข้าว ซึ่งถ้าเกษตรกรได้ผลผลิตไม่ดีเจ้าของที่นาหรือพื้นที่จะยกเลิกการให้เช่าที่นา ดังนั้น เกษตรกรจึงเริ่มหาวิธีการเพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน โดยการปลูกผักปลอดภัย ในขณะที่การดูแลสุขภาพกำลังเป็นกระแสนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริโภคยุคใหม่ตระหนักถึงภัยของสารเคมีที่ตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ผัก และผลไม้ ที่ปลอดภัยต่อสารเคมีมากขึ้น

จากการสนทนาร่วมกับกลุ่มผู้นำชุมชน เกษตรกรผู้ทำนา ทำสวน และทำไร่ ที่อาศัยในตำบลบ้านเข็ญ อำเภอกันตัง จังหวัดชัยนาท พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 80 ไม่มีพื้นที่เป็นของตัวเอง แต่เช่าที่เพื่อทำนาหรือทำการเกษตร โดยค่าที่เช่าส่วนใหญ่จะจ่ายเป็นผลผลิตที่ได้หรือข้าว ซึ่งถ้าเกษตรกรได้ผลผลิตไม่ดี เจ้าของที่นาหรือพื้นที่จะยกเลิกการให้เช่าที่นา และให้เกษตรกรรายอื่นเช่าแทน ทำให้เกิดปัญหาเป็นลูกโซ่ตามมาของเกษตรกรผู้ทำนา ดังนั้น เกษตรกรจึงเริ่มหาวิธีการเพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน จึงเริ่มจากการปลูกผักเพื่อเป็นอาหารภายในครัวเรือน และเริ่มขยายพื้นที่ และเกิดการรวมกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อจำหน่ายผลผลิตผัก เช่น มะเขือ แตงกวา พริก ถั่วฝักยาว และหน่อไม้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดด้านชนิดผักไม่หลากหลาย ปริมาณผลผลิต ราคาผลผลิต และแหล่งจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย โดยผักปลอดภัย ตามนิยามที่กำหนดในการวิจัยหมายถึง การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษที่เน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารธรรมชาติ เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี โดยเกษตรกรมีการดเว้น หรือยังคงมีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แต่ใช้ในปริมาณน้อย โดยผลผลิตผักที่ได้มีปริมาณสารพิษตกค้าง ไม่เกินปริมาณที่กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ในด้านการผลิตผักปลอดภัยส่วนใหญ่ยังคงผลิตผักปลอดภัยน้อยรายมาก คิดเป็นร้อยละ 20 เท่านั้น เนื่องจากเกษตรกรผู้ผลิตผักส่วนใหญ่ยังขาดทักษะความรู้ในเรื่องการผลิตพืชผักปลอดภัยที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน อีกทั้งขาดความเชื่อมโยงกระบวนการผลิตผักแบบครบวงจร คือ การผลิต การดูแลหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการตลาด ทำให้เกษตรกรยังมีรายได้ที่ไม่มั่นคงและต่อเนื่อง

คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท และความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภค ผักทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท เพื่อเป็น ข้อมูลในการวางแผนการผลิตผักปลอดภัยในการกำหนดชนิดผักที่จะปลูกที่มีความเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและภูมิสังคม และตรงตามความต้องการ การบริโภคผักปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภคผักทั่วไปและผู้บริโภค ผักปลอดภัย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งที่จะต้องพิจารณา ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเข็ญ จากทั้งหมด 12 หมู่บ้าน จำนวน 8,748 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านเข็ญ, 2564)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้อาศัยอยู่ในตำบลบ้านเข็ญ จาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 385 คน โดยใช้สูตรคำนวณ จากสูตรของยามานะ (Yamane, 1967)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ โดยกำหนดให้เท่ากับ .05

3. วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยกำหนด สัดส่วนการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านของตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท หลังจากนั้น จึงเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

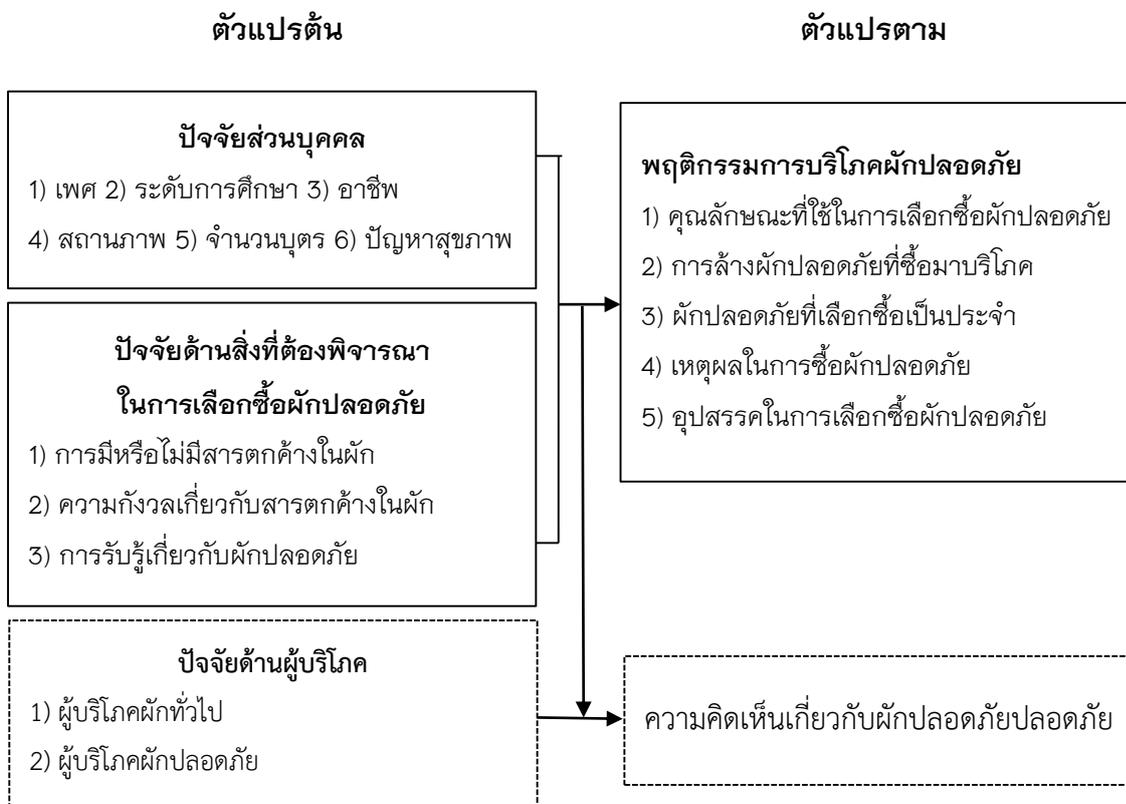
1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการเลือกซื้อ ผักปลอดภัย

2. **ตัวแปรตาม** ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภคทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท ไม่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด แบบสอบถาม

ได้รับการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มากกว่า .50 ทุกข้อ คือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง .67 และ 1.00 นอกจากนี้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ .945 โดยแบบสอบถามประกอบด้วย คำถาม 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนบุตร และปัญหาสุขภาพ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย ประกอบด้วย การมีหรือไม่มีสารตกค้างในผัก ความกังวลเกี่ยวกับสารตกค้างในผัก ความเข้าใจเกี่ยวกับผักปลอดภัย ลักษณะของผักปลอดภัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัย และการเลือกชนิดของผักที่จะบริโภค

ส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย ข้อคำถามในแบบสอบถามมีจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับประเภทอาหารที่ปรุงจากผักที่บริโภค ชนิดผักที่ซื้อ เหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย ผักปลอดภัย/ผักทั่วไป ที่เลือกซื้อเป็นประจำ อุปสรรคในการเลือกซื้อผัก และจำนวนครั้งต่อเดือนในการเลือกซื้อผักปลอดภัย

การรวบรวมข้อมูล

ทีมนักวิจัยได้นำส่งแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเขียน โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่กำนัน ตำบลบ้านเขียน ณ ที่ทำการกำนัน เพื่อส่งต่อให้กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการบรรจุแบบสอบถามแยกตามหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการแจกจ่ายให้แก่ผู้ใหญ่บ้านหรือตัวแทนหมู่บ้าน ตามที่กำนันมอบหมาย เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามตามจำนวนที่ผู้วิจัยกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาจำนวนและร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภคผักทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัย และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเขียน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชัยนาท จะนำเสนอตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 385 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน ร้อยละ 59.70 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 160 คน ร้อยละ 40.90 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 148 คน ร้อยละ 37.90 รองลงมา คือ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน ร้อยละ 18.20 และแม่บ้าน จำนวน 62 คน ร้อยละ 16.10 ตามลำดับ ด้านสถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 242 คน ร้อยละ 62.21 ส่วนใหญ่มีบุตร 2 คน จำนวน 236 คน ร้อยละ 61.30 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ จำนวน 248 คน ร้อยละ 66.80

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัย จำแนกตามตัวแปร ดังตาราง

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวสารตกค้างในผักปลอดภัย

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ผักที่รับประทานมีสารตกค้าง		
มี	222	57.66
ไม่มี	95	24.68
ไม่ทราบ	68	17.66
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 385 คน พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีสารตกค้างในผักที่รับประทาน จำนวน 222 คน ร้อยละ 57.66

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวความกังวลในผักปลอดภัย

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ความกังวลเกี่ยวกับสารตกค้างในผัก		
กังวล	257	66.75
ไม่กังวล	128	33.25
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 385 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีความกังวลเกี่ยวกับสารตกค้างในผัก จำนวน 257 คน ร้อยละ 66.75

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย

ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ	ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาแพง	168	17.60	มีรูปร่างและสีสวยงาม	109	11.40
สดใหม่	228	23.80	มีความกรอบ	78	8.20
มีขนาดใหญ่	61	6.40	มีรอยหนอนหรือแมลงกัด	140	14.60
ไม่มีรอยหนอนหรือแมลงกัด	70	7.30	มีเครื่องหมายรับรอง	102	10.70
รวม			รวม	956	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถาม พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าเป็นผักที่สดใหม่ จำนวน 228 คน ร้อยละ 23.80 รองลงมา เข้าใจว่าผักปลอดภัย คือ ผักที่มีราคาแพง จำนวน 168 คน ร้อยละ 17.60 และเข้าใจว่าผักปลอดภัย คือ ผักที่ไม่มีรอยหนอนหรือแมลงกัด จำนวน 140 คน ร้อยละ 14.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัย ระหว่างผู้เลือกบริโภคผักทั่วไป และเลือกบริโภคผักปลอดภัย

รายการ	ผักทั่วไป		ผักปลอดภัย		t	p-value
	M	SD	M	SD		
การใช้สารเคมีซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.59	0.87	3.59	1.03	2.159	0.032*
การปลูกผักโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.71	0.96	4.14	0.98	2.551	0.012*
การบริโภคผักสะอาดปลอดภัยเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงเป็นอันดับแรก	3.61	0.95	4.41	0.81	5.442	<0.001*
การบริโภคผักปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้สุขภาพดี	3.59	1.05	4.31	0.83	4.075	<0.001*
การบริโภคผักปลอดภัยดีต่อสุขภาพ	3.68	0.91	4.40	0.77	5.079	<0.001*
ผักปลอดภัยมีรสชาติดีกว่าผักทั่วไป	3.61	0.91	4.14	0.94	3.175	0.002*
ผักปลอดภัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	3.75	1.01	4.33	0.85	3.384	<0.001*
ผักปลอดภัยปราศจากการปรับปรุงและตัดต่อพันธุกรรม	3.54	1.21	3.83	1.06	1.411	0.131
ผักปลอดภัยมีการใช้สารเคมีในระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ	3.49	1.08	4.09	1.04	3.260	0.001*
ผักปลอดภัยปราศจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	3.51	1.12	4.23	1.03	3.734	<0.001*

* ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริโภคผักทั่วไป และผักปลอดภัย มีความคิดเห็นในด้านการใช้สารเคมีซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การปลูกผักโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบริโภคผักสะอาดปลอดสารพิษเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงเป็นอันดับแรก การบริโภคผักปลอดสารพิษเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้สุขภาพดี การบริโภคผักปลอดภัยดีต่อสุขภาพ ผักปลอดภัยมีรสชาติดีกว่าผักทั่วไป ผักปลอดภัยมีการใช้สารเคมีในระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ และผักปลอดภัยปราศจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านผักปลอดภัยปราศจากการปรับปรุงและตัดต่อพันธุกรรม ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการพิจารณาการเลือกซื้อผักปลอดภัยสามลำดับแรก คือ ผักปลอดภัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ($M = 3.75, SD = 1.01$) การปลูกผักโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($M = 3.71, SD = 0.96$) และการบริโภคผักปลอดภัยดีต่อสุขภาพ ($M = 3.68, SD = 0.91$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน จำแนกตามพฤติกรรมตามตารางที่ 5-11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ	คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาถูก	216	22.20	ความสดใหม่	238	24.40
ความสวยงามของผัก	98	10.10	บรรจุภัณฑ์	67	6.90
ผักมีฉลากแสดงความปลอดภัย	91	9.30	ความสะอาด	240	24.60
ตราสินค้า	22	2.30	อื่น ๆ	3	0.30
รวม			1,011		100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5 พบว่า ความสะอาด เป็นคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัยที่มากที่สุด จำนวน 240 คน ร้อยละ 24.60 รองลงมา คือ ความสดใหม่ จำนวน 238 คน ร้อยละ 24.40

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิธีการล้างผักที่ซื้อมาบริโภค

วิธีการล้างผัก	จำนวน	ร้อยละ	วิธีการล้างผัก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ล้าง	5	1.30	ล้างด้วยน้ำสะอาด	268	69.60
ล้างด้วยน้ำส้มสายชู	11	2.90	ล้างด้วยด่างทับทิม	49	12.70
ล้างด้วยโซเดียม	4	1.00	ล้างด้วยวิธีอื่น ๆ	48	12.50
รวม			385		100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างล้างผักก่อนบริโภคด้วยน้ำสะอาดมากที่สุด จำนวน 268 คน ร้อยละ 69.60 รองลงมา คือ ล้างด้วยต่างทับทิม จำนวน 49 คน ร้อยละ 12.70

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชนิดผักปลอดภัย/ผักที่เลือกซื้อเป็นประจำ

ผักที่เลือกซื้อ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่	ผักที่เลือกซื้อ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
กะหล่ำดอก	127	7.30	7	ผักบุ้ง	103	5.90	8
ถั่วฝักยาว	199	11.40	3	บล๊อคเคอรี่	63	3.60	12
ถั่วงอก	91	5.20	9	พริก	206	11.80	2
มะเขือเทศ	85	4.90	11	คะน้า	177	10.10	5
กะหล่ำปลี	175	10.00	6	โหระพา/ใบมะกรูด/	91	5.20	10
แตงกวา	239	13.70	1	กะเพรา/ใบแมงลัก			
มะเขือ	186	10.60	4	ผักอื่น ๆ	6	0.30	13
รวม				1,748			
				100.00			

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ผักปลอดภัย/ผักที่เลือกซื้อเป็นประจำของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถาม พบว่า ผักที่เลือกซื้อเป็นประจำ 5 ลำดับแรก ได้แก่ แตงกวา พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ และคะน้า ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลในการเลือกซื้อผักปลอดภัย

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ราคา	191	14.64	ตามกระแสสื่อต่าง ๆ	25	1.92
หาซื้อได้ง่าย	150	11.50	มีตรารับรองความปลอดภัย	76	5.80
มั่นใจในความปลอดภัย	199	15.20	มั่นใจในความสะอาด	173	13.3
ต้องการสนับสนุนเกษตรกร	101	7.74	ความสดใหม่	136	10.4
อินทรีย์เพื่อสุขภาพที่ดี	150	11.50	มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน	104	8.00
รวม			1,305		
			100.00		

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เหตุผลในการเลือกซื้อผักปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถาม พบว่า ซื้อผักปลอดภัยเนื่องจากมั่นใจในความปลอดภัยมากที่สุด จำนวน 199 ร้อยละ 15.20 รองลงมา คือ ราคา จำนวน 191 คน ร้อยละ 14.64 และมั่นใจในความสะอาด จำนวน 173 คน ร้อยละ 13.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอุปสรรคหรือปัญหาที่พบ ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย

อุปสรรคหรือปัญหาที่พบ	จำนวน	ร้อยละ	อุปสรรคหรือปัญหาที่พบ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาแพงเกินไป	201	29.00	หาซื้อยาก	228	32.90
ไม่มีชนิดของผักที่ต้องการซื้อ	132	19.00	รสชาติไม่อร่อย	41	5.90
ไม่มีตรามาตรฐานผักปลอดภัย	85	12.20	อื่น ๆ	7	1.00
รวม				694	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 9 พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่า ผักปลอดภัยหาซื้อยาก จำนวน 228 คน ร้อยละ 32.90 รองลงมา คือ ราคาแพงเกินไป จำนวน 201 คน ร้อยละ 29.00 และไม่มีชนิดของผักที่ต้องการซื้อ จำนวน 132 คน ร้อยละ 19.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภค ผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย ของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	เพศ	การศึกษา	อาชีพ	สถานภาพ	จำนวนบุตร	ปัญหาสุขภาพ
1. คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย	5.727 (.572)	42.835 (.435)	39.809 (.265)	9.145 (.804)	39.142 (.079)	6.588 (.473)
2. การล้างผักที่ซื้อมาบริโภค	7.686 (.174)	18.188 (.955)	30.349 (.211)	3.528 (.966)	26.508 (.150)	3.237 (.663)
3. ผักปลอดภัย/ผักทั่วไป ที่เลือกซื้อเป็นประจำ	8.376 (.755)	76.051 (.349)	67.331 (.241)	32.835 (.108)	42.326 (.704)	21.685 (.041*)
4. เหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย	6.096 (.807)	62.823 (.377)	49.582 (.490)	17.816 (.600)	48.486 (.168)	26.881 (.003*)
5. อุปสรรคในการเลือกซื้อผัก	6.373 (.272)	35.276 (.233)	38.269 (.044*)	11.376 (.329)	42.912 (.002*)	9.071 (.106)

* ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ในตำบลบ้านเข็ญ ในทุกพฤติกรรม ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ

อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับผักปลอดภัยที่เลือกซื้อเป็นประจำ ($\chi^2 = 21.685, p = .041$) และเหตุผลในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 26.881, p = .003$) นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 38.269, p = .044$) และปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 42.912, p = .002$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยกับพฤติกรรมบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

พฤติกรรมบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท	ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย		
	การมีสารตกค้าง	ความกังวล	การรับรู้
1. คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย	49.912 ($<.001^*$)	41.120 ($<.001^*$)	140.530 ($<.001^*$)
2. การล้างผักที่ซื้อมาบริโภค	20.000 (.029 [*])	17.024 (.074)	12.454 ($<.001^*$)
3. ผักปลอดภัย/ผักทั่วไป ที่เลือกซื้อเป็นประจำ	35.861 (.057)	12.827 (.969)	85.113 (.018 [*])
4. เหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย	52.515 ($<.001^*$)	41.659 (.003 [*])	136.882 ($<.001^*$)
5. อุปสรรคในการเลือกซื้อผัก	8.098 (.619)	52.402 ($<.001^*$)	120.239 ($<.001^*$)

* ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยด้านการมีสารตกค้าง มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 49.912, p < .001$) ความกังวลเกี่ยวกับผักปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 41.120, p < .001$) และการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 140.530, p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยด้านการมีสารตกค้าง มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 52.515, p < .001$) ความกังวล มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 41.659, p = .003$) และการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการซื้อผักปลอดภัย ($\chi^2 = 136.882, p < .001$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคำ ตำบลบ้านเข็ญ จังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่รับรู้ว่าการเลือกซื้อผักปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าการที่รับประทานมีสารตกค้าง และมีความกังวลเกี่ยวกับสารตกค้างในผัก แต่ผู้บริโภคตำบลบ้านเข็ญ จังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่รับรู้ว่าการเลือกซื้อผักปลอดภัย คือ ผักที่สดใหม่ มีส่วนหนึ่งเข้าใจว่าผักปลอดภัยคือ ผักที่มีราคาแพง และมีบางส่วนเข้าใจว่าผักปลอดภัย คือ ผักที่มีรอยหนอนหรือแมลงกัด สอดคล้องดังที่ จุฬาลักษณ์ ตลับนาค และคณะ (2564) รายงานว่า เกษตรกรในตำบลบ้านเข็ญมีการใช้สารเคมีเป็นเวลานาน ทำให้ผักที่รับประทานมีสารตกค้าง ส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าผักปลอดภัยคือ ผักที่สดใหม่ มีราคาแพง และมีรอยหนอนหรือแมลงกัด โดยความหมายที่ถูกต้องของผักปลอดภัย คือ การปลูกผักปลอดสารพิษที่เน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารธรรมชาติเพื่อทดแทนการใช้สารเคมี (สุมิตร สุวรรณ และคณะ, 2565)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัย ของประชาชนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอนาคำ จังหวัดชัยนาท พบว่า ความสะอาดเป็นคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกซื้อผักปลอดภัย และล้างผักก่อนบริโภคด้วยน้ำสะอาด สอดคล้องกับการศึกษาของ ลอว์ร่า จิตต์พงษ์ และคณะ (2562) และภัทสรกันต์ ทรัพย์มหาโชค และ กิรติ กมลประเทืองกร (2560) เกี่ยวกับผักปลอดภัยที่เลือกซื้อเป็นประจำ พบว่า ผักที่ผู้บริโภคเลือกซื้อ 5 ลำดับแรก ได้แก่ แตงกวา พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ และคะน้า ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม จุฬาลักษณ์ ตลับนาค และคณะ (2564) รายงานว่า ผักที่ปลูกในตำบลบ้านเข็ญ ได้แก่ มะเขือ ตะไคร้ พริก พัก ถั่วฝักยาว บวบ ชะอม กระชาย มะกรูด กะเพรา โหระพา และถั่วพู เนื่องจากเป็นพืชที่ใช้ให้น้ำน้อยในการเพาะปลูก สอดคล้องกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของตำบลบ้านเข็ญ ซึ่งมีฝนน้อย

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผักปลอดภัยของผู้บริโภคทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัย ตำบลบ้านเข็ญ พบว่า ด้านที่ผู้บริโภคทั่วไปและผู้บริโภคผักปลอดภัยมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ การใช้สารเคมีซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การปลูกผักโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบริโภคผักสะอาดปลอดสารพิษเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงเป็นอันดับแรก การบริโภคผักปลอดสารพิษเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้สุขภาพดี การบริโภคผักปลอดภัยดีต่อสุขภาพ ผักปลอดภัยมีรสชาติดีกว่าผักทั่วไป ผักปลอดภัยมีการใช้สารเคมีในระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ และผักปลอดภัยปราศจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของ กรรณิการ์ คงวาริน และ จินตนิษฐ์ รุ่งชื่อ (2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี พรหมทัต (2558) ซึ่งพบว่า การผลิตผักปลอดภัยจะช่วยลดมลพิษ มลภาวะ สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งนี้เพราะการปลูกผักปลอดภัยเป็นการปลูกผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารธรรมชาติ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีตามข้อกำหนดทางวิชาการ (อรุณี เวียงแสง และคณะ, 2551) แต่เมื่อแยกพิจารณา

ค่าคะแนนประเมินปัจจัยด้านสิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกซื้อผักปลอดภัยแต่ละด้านสามารถพิจารณาลำดับความสำคัญของด้านต่าง ๆ ในสามหมวด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ และด้านการใช้สารเคมี โดยด้านการบริโภคผักปลอดภัยดีต่อสุขภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ยในสามลำดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลอธรัตน์ จิตติพงษ์ และคณะ (2564) กล่าวว่า คนทั่วไปนิยมกินผักปลอดจากสารพิษจะทำให้ร่างกายแข็งแรง

ขณะเดียวกันการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชน ตำบลบ้านเขียน โดยใช้สถิติไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ สถานภาพ จำนวนบุตร และปัญหาสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคผักปลอดภัย ตำบลบ้านเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ คงวาริน และ จินตนิย์ ฐีเชื้อ (2563) และงานวิจัยของพิมพ์กานต์ดา เทพวงษ์ (2556) และ อริศรา รุ่งแสง (2555) ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยด้านการมีสารตกค้าง และด้านความกังวลเกี่ยวกับผักปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยด้านชนิดผักที่ซื้อของประชาชนตำบลบ้านเขียน จังหวัดชัยนาท อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยด้านการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยด้านชนิดผักที่ซื้อของประชาชนตำบลบ้านเขียน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท โดยเหตุผลในการเลือกซื้อผักปลอดภัยจากงานวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลบ้านเขียน ซื้อผักปลอดภัยเนื่องจากรับรู้หรือมั่นใจในความปลอดภัย และความสะอาดของผักปลอดภัยที่ซื้อมาบริโภค นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ชนิดผักที่ซื้อเป็นประจำของประชาชนตำบลบ้านเขียน 5 ลำดับแรก ได้แก่ แตงกวา พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ และคะน้า ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์เกษตรกร ตำบลบ้านเขียน เกี่ยวกับชนิดผักที่นิยมปลูก 10 ชนิด ได้แก่ คะน้า กวางตุ้ง ผักกาดขาว กระเจี๊ยบเขียว มะระจีน บวบเหลี่ยม ถั่วฝักยาว กระเพรา แมงลัก และแตงกวาญี่ปุ่น ทั้งนี้ จุฬาลักษณ์ ตลับนาถ และคณะ (2564) รายงานว่าเกษตรกรในตำบลบ้านเขียนส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ชนิดผักที่ปลูกมีลักษณะเฉพาะพื้นที่ นั่นคือเป็นผักที่ใช้น้ำน้อย ดังนั้น ชนิดผักที่ซื้อเพื่อบริโภคของประชาชนจึงมีความสัมพันธ์กับชนิดผักที่ปลูกในพื้นที่

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัย โดยมีการติดเครื่องหมายที่ได้มาตรฐานรับรองคุณภาพผักปลอดภัยก่อนออกวางจำหน่าย

2. ผู้นำชุมชนควรร่วมมือกับฝ่ายปกครองในท้องถิ่นที่ขยายการตลาดผักปลอดภัยให้ครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและควบคุมราคาในท้องตลาดไม่ให้แพงเกินไป

3. หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจควรทำความร่วมมือกับภาคเอกชนในการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผักปลอดภัย ในตลาดสดต่าง ๆ ในสถานที่ราชการ หรือการออกร้านจำหน่าย

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยแก่ผู้บริโภคให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่อื่น ๆ เช่น เขตเมือง กึ่งเมือง และชนบท ของจังหวัดชัยนาท เพื่อแสดงภาพรวมของทุกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ คงวาริน และจินตนิษฐ์ รุ่งชื่อ. (2563). พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยสารพิษของผู้บริโภคในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 7(1), 50-77.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2557, 17 มีนาคม). *ปัญหาของชาวนา*.

<http://hiirunyiga.blogspot.com/2014/03/blog-post.html>.

จุฬาลักษณ์ ตลับนาค, เพ็ญพิศ ยะสินธุ์ และอำนาจ สวัสดิ์นะที. (2564). การประเมินความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกผักตำบลบ้านเข็ญ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. *วารสารเกษตรพระวรุณ*, 18(1), 104-110.

ดุขฎิ พรหมทัต. (2558). พฤติกรรมการผลิตผักปลอดภัยของเกษตรกร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย*, 10(3), 9-16.

พิมพ์กานต์ดา เทพวงษ์. (2556). การรับรู้และพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดภัยของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภัศรกันต์ ทรัพย์มหาโชค และกิริติ กมลประเทืองกร. (2560). พฤติกรรมการเลือกซื้อผักปลอดภัยสารพิษของผู้บริโภคตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม. *วารสาร มจร. การพัฒนาสังคม*, 2(1), 11-19.

ลอรัดน์ จิตต์พงษ์, เบญญาภา กาลเข้ว และประทีป กาลเข้ว. (2562). พฤติกรรมการบริโภคผักให้ปลอดภัยจากสารพิษของประชาชน บ้านแสนสำราญ ตำบลสามขา อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน*, 1(1), 53-60.

สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านเข็ญ. (2564, 19 กันยายน). <https://www.banchian.go.th/home>

สุมิตร สุวรรณ, บรรจบ ภิรมย์คำ และอรพรรณ ดั่งขจันทร์านนท์. (2565, 4 ธันวาคม). *การวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสำหรับอาหารกลางวันของโรงเรียนขนาดเล็กตามโครงการ 9 บวร.*

https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/index.php?/KPS_EDU/search_detail/result/403084

อริศรา รุ่งแสง. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

อรุณี เวียงแสง, จินตนา โพธิ์ทิพย์ และสมชัย แซ่ตัน. (2551). *การจัดการตลาดผักปลอดสารพิษที่เหมาะสมและเป็นธรรมในช่วงการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสู่เกษตรกรรมยั่งยืนเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*

Yamane, T. (1967). *Statistic and Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper & Row.